

ACC. N:R M. 12149:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Några matskedar av trä har jag ej hört omtalas. Hornskedar däremot ha varit mycket vanliga. Jag kan med säkerhet påstå, att man under min barndom hade hornskedar på vartenda lantbrukareställe och vartenda hus på landet. Om sådana skedar hade några fördelar, vet jag inte, men att de hade många nackdelar, är säkert. Somliga av dem voro ljusa, andra mörka, andra åter brokiga, men gemensamt för dem alla var, så länge de voro nya, att de luktade "eld och svavel." De voro på grund därav totalt oandvändbara med detsamma. För att få den otäcka lukten av dem fingo de ligga i havregröpe en längre tid; därigenom drogs den otäcka lukten av dem. Jag skulle tro, att alla hornskedar blivit bannlysta för omkring 30 år sedan. Som gräddskumningssked användes gärna en "förläggsked", soppsked.

Naturligtvis hade varje familjemedlem sin hornsked. I allmänhet voro skedarna på grund av färg lätta att känna från varandra, och kunde inte vederbörande känna igen sina skedar på grund av färgen, så ristade man sina initialer på skedens baksida.

Det var i själva verket i hög grad ohygieniskt att äta med hornskedar. Då de blivit använda några år-- de voro mycket varaktiga-- blevo de på skedbladets både ytter- och innersida "raspiga", och i rasporna gömde sig naturligtvis matrester av olika slag.

Samtliga skedar samt knivar och gafflar förvarades i bordslå-

Lup 86.

1

ACC. N:R M. 12149:2

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

dan, som befann sig på sidan av ett långt bord. Dit lades de, sedan de hade blivit diskade, och därifrån togos de också upp och lades vid respektive tallrikar, då bordet dukades. Det var väl också vid vid ett sådant tillfälle, som mor i huset ropade, då hon hade särskilt brått: "Toppen sked i lådan!" (Tag upp en sked i eller ur lådan). Såvitt jag vet, hade aldrig arbetsfolk och gäster egna skedar med sig. Men nog var det många, som rakt inte kände sig tillfredsställda med tanke därpå, att de skulle "ösa" mat i sig med den hornsked, som var framlagd för dem.

Utom hornskeदार hade man fjälsterhorn, de kallade allmänt "fjelehorn", emedan man genom dem skulle "fjela", stoppa, det malda köttet ned i fjälstret.

Man köpte både hornskeदार och "fjelehorn" av kringvandrande försäljare. Jag vill minnas, att det mest var smålänningar och andra "upplänningar", som hade sådana varor att försälja. Icke sällan köpte man sådana varor på marknaderna. Jag kan inte med säkerhet minnas, hur mycket hornskeदारerna kostade, men "det står liksom för mig", att det var 2 kronor för ett halvt dussin

Något mer att berätta i denna sak har jag inte

